

Rosnąca fala: rybołówstwa małoskalowe w programie MSC

Nasza misja i cel

Nasza misja

To wykorzystanie niebieskiego certyfikatu oraz programu certyfikacji MSC, aby przyczynić się do utrzymania mórz i oceanów świata w dobrej, stabilnej kondycji. Poprzez współpracę z naszymi partnerami: rybakami, przetwórcami, sieciami handlowymi i małymi sklepami, producentami, restauracjami oraz wszystkimi tymi, którzy kochają dzikie ryby i owoce morza, zachęcamy do odpowiedzialnego korzystania z zasobów morskich. Dzięki temu tworzymy zrównoważony rynek rybołówstwa, wpływamy na odpowiedzialne decyzje zakupowe konsumentów oraz wspieramy i nagradzamy rybaków, którzy prowadzą swoje połowy w dobry dla środowiska, zrównoważony sposób.

Nasz cel

To znaczące zwiększenie liczby rybołówstw małoskalowych czerpiących korzyści z udziału w programie MSC.

Spis treści

MSC i rybołówstwa małoskalowe	5
Droga do zrównoważonego rozwoju: wsparcie dla rybołówstw małoskalowych	6
Nasz wpływ	10
Rybołówstwa małoskalowe w działaniu – stadium przypadków	11
Bahamskie langusty – model partnerskiej współpracy	14
Małże z Ben Tre – lokalne zarządzanie wyznacza kurs zrównoważonego rozwoju	16
Szczupak i sandacz amerykański z Manitoby – kanadyjski skarb na nowych rynkach	18
Sardynka z Kornwalii – zmiany na morzu	20
Tuńczyk bonito z Sorong – katalizator zmian	22
Małże z Poole Harbour – wspólna praca na rzecz udoskonaleń	24
Sandacz z jeziora Hjälmaren – współpraca w celu poprawy zarządzania	26
Ośmiornica z Asturii Zachodniej – małe rybołówstwo robi wielkie rzeczy	28
Rosnący zasięg	30

Marine Stewardship Council

Począwszy od tropikalnych raf koralowych aż po arktyczne morza, ocean jest domem dla niezliczonych gatunków organizmów.

Większość z tych organizmów jest nam niezbędna do życia. Ryby i owoce morza stanowią ważne źródło białka dla ponad 3 miliardów ludzi na całym świecie, zaś oceany zapewniają źródło utrzymania dla 1 na 10 osób.

W czasach, gdy ze względu na rosnącą liczbę ludzi na świecie, bardziej niż kiedykolwiek potrzebne jest białko pochodzące ze zrównoważonych i niskoemisyjnych źródeł, jedna trzecia zasobów ryb jest przetworzona. Dodatkowo oceany stoją przed niespotykanym do tej pory zagrożeniem spowodowanym globalnym ociepleniem, zakwaszeniem oraz zanieczyszczeniem plastikiem.

W ciągu ostatnich dwóch dekad MSC pokazało, że program certyfikacji może stanowić ważny element w rozwiązaniu tego problemu. Wspólnie z partnerami reprezentującymi przemysł rybny, organizacje rządowe oraz całe społeczności pracowaliśmy nad tym, aby rybołówstwa mogły być certyfikowane zgodnie z opartym na najnowszej wiedzy naukowej zestawie wymogów zrównoważonego rybołówstwa. Niebieski certyfikat MSC na produktach rybnych i owocach morza oznacza, że zostały one złowione w sposób odpowiedzialny, zapewniający dobrą kondycję oceanów oraz ochronę zasobów ryb i owoców morza na przyszłość.

Obecnie prawie 500 rybołówstw na świecie uczestniczy w programie MSC: posiada certyfikat lub jest w trakcie oceny MSC. Wspólnie rybołówstwa te połowią 12 mln ton dziko żyjących ryb i owoców morza, co stanowi 16% wszystkich połowów morskich.

Niebieski certyfikat MSC jest najbardziej rozpoznawalnym i uznanym oznakowaniem dla dziko żyjących ryb i owoców morza pochodzących ze zrównoważonych źródeł. Można go znaleźć na ponad 40 tys. produktach sprzedawanych w ponad 100 krajach na całym świecie.

Certyfikacja umożliwia realne zmiany: udoskonalenie systemu zarządzania dla setek rybołówstw oraz zmniejszenie ich oddziaływania na ekosystem. Niektóre z rybołówstw wprowadziły dobrowolne sezony połowowe, część z nich zmodyfikowała narzędzia połowowe, tak by stały się bardziej selektywne, inne zaś pracowały nad zmniejszeniem przyłowu ptaków, młodych ryb lub innych gatunków niebędących celem połowów.

Udoskonalenia te zostały wprowadzone przez rybołówstwa działające na dużą skalę, jak również przez rybołówstwa małoskalowe, zarówno na Globalnej Północy jak i Globalnym Południu.

Rybołówstwa małoskalowe i MSC

Od początku działalności MSC jesteśmy zaangażowani we współpracę z rybołówstwami małoskalowymi. Mamy świadomość ograniczeń związanych z finansowaniem, dostępem do danych czy odpowiedzialnym zarządzaniem, które stoją na ich drodze do zrównoważonego rozwoju, szczególnie na Globalnym Południu, gdzie stan zasobów pogarsza się dużo szybciej niż na Globalnej Północy (FAO). MSC włożyło dużo wysiłku w budowanie potencjału rybołówstw małoskalowych, opracowując odpowiednie narzędzia i wytyczne, finansując badania oraz pomagając rybołówstwom mającym trudności z przystąpieniem do naszego programu.

Niniejszy raport to pierwsza w historii kompleksowa ocena wpływu rybołówstw małoskalowych biorących udział w programie MSC. Opracowanie to pokazuje, że realna poprawa stanu ekosystemów morskich często pociąga za sobą także szereg korzyści społeczno-gospodarczych na lądzie.

Przedstawione tu rybołówstwa małoskalowe to jedynie kilka przykładów spośród 62 tego typu rybołówstw, posiadających certyfikat MSC w 2019 r.

W 2019

62

rybołówstwa małoskalowe
z certyfikatem MSC

16%

certyfikowanych rybołówstw
to rybołówstwa małoskalowe

80,000+

osób, dla których rybołówstwa
małoskalowe MSC stanowią
źródło utrzymania

Droga do zrównoważonego rozwoju: wsparcie rybołówstw małoskalowych

Zdajemy sobie sprawę, że wiele rybołówstw małoskalowych dążących do zrównoważonego rozwoju stoi w obliczu nietypowych wyzwań. Zbyt często – szczególnie w przypadku rybołówstw małoskalowych na Globalnym Południu – mniejsze możliwości, brak danych lub niewystarczające wsparcie ze strony rządu mogą znacząco ograniczać stosowanie zrównoważonych praktyk rybackich.

Aby pomóc przezwyciężyć pojawiające się przeszkody oraz zapewnić, że program MSC oraz związane z nim korzyści są osiągalne dla wszystkich, oferujemy ze swojej strony elastyczny zestaw narzędzi i szkoleń oraz wsparcie techniczne i finansowe dla rybołówstw małoskalowych i rybołówstw z ograniczonym dostępem do danych (str. 8).

Wraz ze stale rosnącym zapotrzebowaniem na ryby i owoce morza pochodzące ze zrównoważonych źródeł, coraz więcej rybołówstw wprowadza zmiany niezbędne do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju oraz uzyskania certyfikacji MSC. Rybołówstwa te najczęściej rozpoczynają od określenia braków w stosunków do wymogów

określonych w standardzie MSC oraz przystąpienia do jednego z Projektów Udoskonalania Rybołówstwa (ang. Fisheries Improvement Projects, FIP), gdzie wspólnie z interesariuszami i partnerami opracowują, a następnie wdrażają wymagane udoskonalenia.

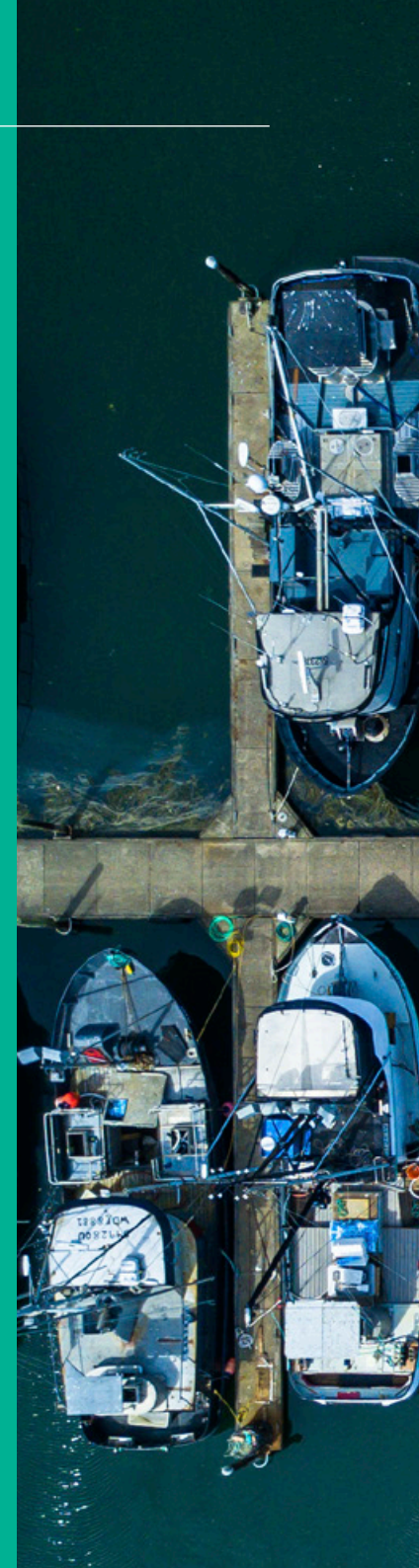
Wiarygodne i kompleksowe projekty FIP odgrywają istotną rolę w osiągnięciu przez rybołówstwa zrównoważonego rozwoju. MSC za wiarygodne uznaje projekty FIP, w których wprowadzono:

- Wstępną analizę braków w stosunku do wymogów standardu MSC (ocena wstępna MSC).
- Plan działania obejmujący planowane czynności, budżet oraz podział zadań i obowiązków, który jest powiązany ze wskaźnikami efektywności MSC.
- Regularne raportowanie postępów zgodnie z przyjętym planem działania.
- Mechanizm weryfikujący solidność realizowanego procesu oraz dokonywanych postępów.

- Czas realizacji tego etapu powinien być z góry określony i nie powinien przekraczać 5 lat.
- Zobowiązanie do weryfikacji skuteczności projektu poprzez przystąpienie do pełnej oceny MSC oraz uzyskanie certyfikatu MSC w przejrzystym i niezależnym procesie oceny.

MSC zapewnia narzędzia wspierające rybołówstwa w projektach FIP w miarę postępów na drodze do zrównoważonego rozwoju i certyfikacji.

Aby zwiększyć liczbę małoskalowych rybołówstw zaangażowanych w program MSC, razem z naszymi partnerami zainicjowaliśmy szereg projektów pilotażowych (str. 9). W 2019 r. ponad 100 rybołówstw z ponad 20 państw współpracowało z lokalnymi partnerami nad wykorzystaniem narzędzi, które najlepiej odpowiadają ich potrzebom.

Narzędzia na drodze do zrównoważonego rozwoju

Ocena wstępna

Ocena wstępna to opcjonalna, lecz zalecana przez MSC analiza, w trakcie której określa się zgodność ze Standardem Zrównoważonego Rybołówstwa MSC oraz identyfikuje ewentualne braki. Jej celem jest ustalenie, w jakim stopniu rybołówstwo jest przygotowane do potencjalnej certyfikacji MSC.

Program budowania potencjału (ang. Capacity building program)

Program szkoleniowy dla klientów rybołówstwa, kadry zarządzającej, naukowców, konsultantów i innych interesariuszy związanych z rybołówstwem dążącym do certyfikacji MSC. MSC oferuje regularne warsztaty szkoleniowe oraz zestaw narzędzi budowania potencjału (ang. Capacity Building Toolkit). Zestaw ten to kompleksowy i praktyczny poradnik dotyczący Standardu Zrównoważonego Rybołówstwa MSC, który pokazuje przykłady najlepszych praktyk rybackich, omawia jakie informacje zostaną sprawdzone w trakcie oceny i przedstawia przykładowe działania, jakie można wdrożyć w ramach planu działania lub projektu FIP (str. 7).

Plan działania

Plany udoskonalenia rybołówstwa mogą zostać wykorzystane podczas opracowania strategii wyeliminowania braków, które zostały zidentyfikowane w trakcie oceny wstępnej. Celem planu działania powinno być przekształcenie rybołówstwa tak, aby spełniało wymogi Standardu Zrównoważonego Rybołówstwa MSC zgodnie ze wskaźnikami efektywności MSC.

Analiza i mierzenie postępów

Narzędzie MSC służące do analizy i mierzenia postępów (ang. benchmarking and tracking tool) może zostać zastosowane, aby w spójny i przejrzysty sposób śledzić wpływ na środowisko i działania ustalone w przyjętym planie. Postęp sprawdzany jest raz do roku.

Model dla wielu rybołówstw (ang. Multi-fisheries model)

Model oceny wstępnej dla wielu rybołówstw to podejście, które stale rozwijamy. Projekty tego typu łączą różne narzędzia w taki sposób, aby zaangażować jednocześnie kilka rybołówstw i wprowadzić wspólne projekty pilotażowe.

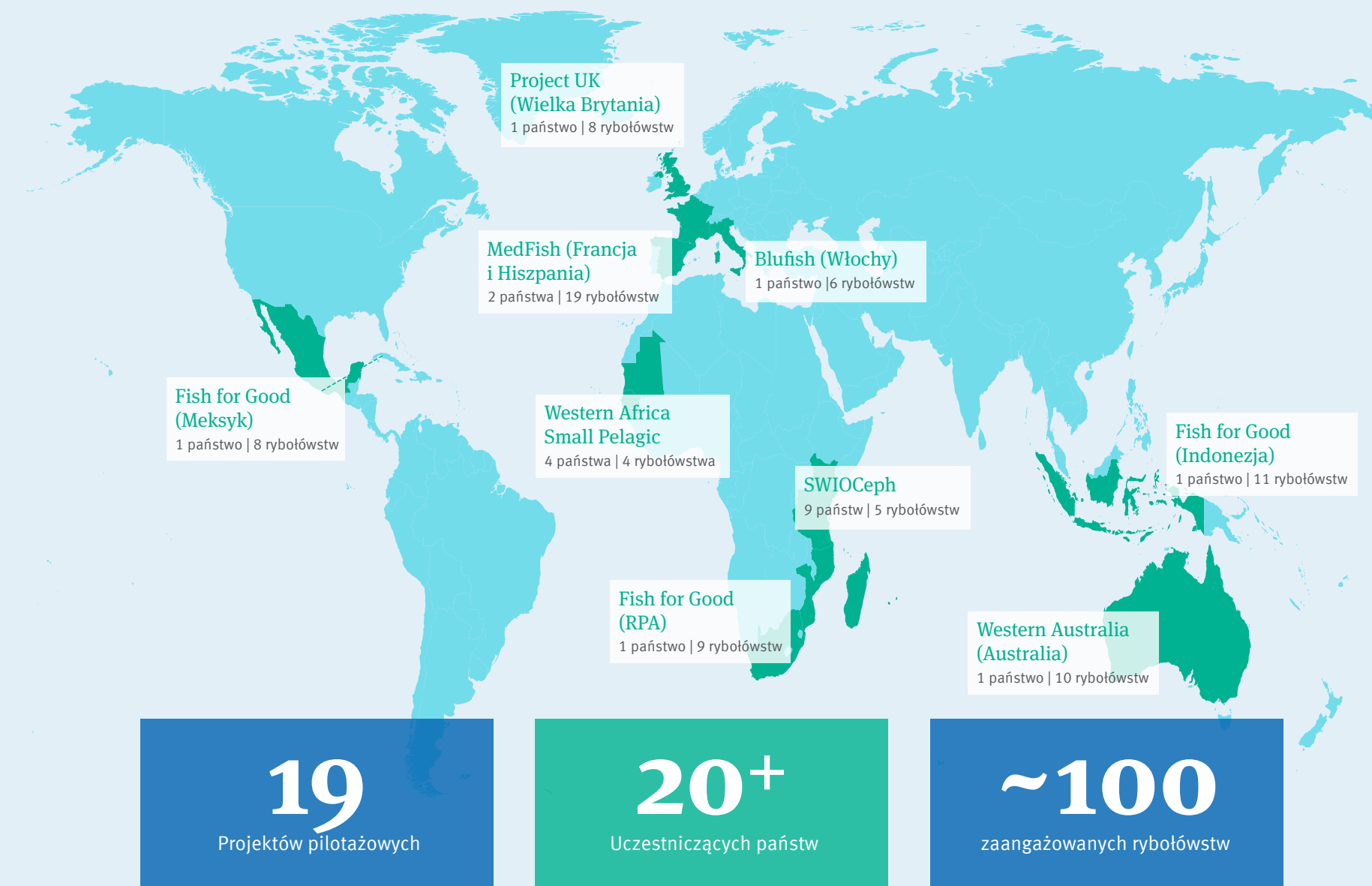

Fundusz Ocean Stewardship Fund

Część funduszu MSC Ocean Stewardship Fund jest przeznaczana na wsparcie rybołówstw, w szczególności tych działających na małą skalę, które są gotowe do wprowadzenia udoskołań prowadzących do certyfikacji MSC. Program ten będzie rozszerzany w sposób umożliwiający wsparcie jak największej liczby rybołówstw w ich dążeniu do zrównoważonego rozwoju.

Niektóre z naszych projektów

Nasz wpływ

Rosnąca fala

MSC od zawsze poświęcało szczególną uwagę rybołówstwom małoskalowym. W 2001 r. rybołówstwo sercówki w ujściu rzeki Burry Inlet niedaleko Swansea w południowej Walii zostało jednym z pierwszych rybołówstw małoskalowych na świecie i piątym wśród wszystkich rybołówstw, które otrzymały certyfikat MSC. Wiadomość o certyfikacji przyszła kilka miesięcy po czwartych urodzinach MSC, a 13 miesięcy po tym jak pierwsze rybołówstwo działające na dużą skalę uzyskało certyfikat MSC. Od tego czasu liczba rybołówstw małoskalowych zaangażowanych w nasz program stale rośnie. W 2019 r. 16% ze wszystkich rybołówstw posiadających certyfikat MSC stanowiły rybołówstwa małoskalowe.

Certyfikat MSC posiadają 62 rybołówstwa małoskalowe pochodzące z 22 państw (dane z 2019 r.): od Grenlandii, Kanady i Rosji na północy po Chile i Australię na południu. Na czele listy znajduje się Kanada posiadająca 9 certyfikowanych rybołówstw małoskalowych (15% wszystkich certyfikowanych rybołówstw małoskalowych), następnie Rosja i Wielka Brytania (odpowiednio 6% i 10%) oraz Szwecja i USA (odpowiednio 5% i 8%). Wiele rybołówstw będących w programie MSC to grupy złożone zarówno z rybołówstw działających na dużą skalę, jak i rybołówstw małoskalowych.

Zmiany na morzu

Celem certyfikacji nie jest wyłącznie rozpoznanie i uznanie rybołówstw, które dotąd działały w sposób zrównoważony. Certyfikat MSC jest także motorem dla zmian na morzu, począwszy od ochrony kluczowych siedlisk i odbudowy stad po minimalizację przyłowu. Aby wdrożyć zrównoważone praktyki rybackie, wiele rybołówstw małoskalowych musiało wprowadzić zmiany, tworząc w ten sposób liczne przykłady udoskonaleń. Jednym z nich jest rybołówstwo sandacza z Jeziora Hjälmaren w Szwecji, które jako pierwsze rybołówstwo słodkowodne na świecie uzyskało certyfikat MSC w 2006 r. W rybołówstwie tym dzięki zastosowaniu paneli ucieczkowych znacząco ograniczono przyłów gatunków niebędących celem połowów (str. 24).

Wpływ na gospodarkę i społeczeństwo

Wpływ certyfikacji często odczuwany jest także „na lądzie”. Rybołówstwa małoskalowe posiadające certyfikat MSC są źródłem utrzymania dla dziesiątków tysięcy ludzi na świecie. I nie chodzi tu tylko o same połowy, lecz także o przetwórstwo, sprzedaż hurtową i inne działania związane z rybołówstwem. Rybołówstwa z certyfikatem MSC są ważnym źródłem zatrudnienia. Na przykład, rybołówstwo langusty z Baja California w Meksyku jest źródłem pożywienia i dochodów dla ponad 30 tys. osób. Ponadto dzięki certyfikacji rybołówstwa małoskalowe

uzyskują dostęp do nowych rynków oraz wyższe ceny za produkty. Przykładem jest rybołówstwo ośmiornicy z Asturii Zachodniej w północnej Hiszpanii: tutaj certyfikacja pozwoliła rybakom wejść na nowe rynki w USA i Europie oraz uzyskać znaczącą przewagę cenową nad konkurencją, która nie posiada certyfikatu MSC (str. 26).

Innowacje dla rybołówstw z ograniczonym dostępem do danych

Rybołówstwa małoskalowe często nie mają dostępu do szczegółowych ilościowych danych naukowych wymaganych przy ocenie MSC. Aby rozwiązać tę kwestię i zapewnić, że program MSC oraz związane z nim korzyści są dostępne dla wszystkich, MSC opracowało narzędzie dla rybołówstw z ograniczonym dostępem do danych – model MSC oparty na ryzyku (ang. Risk-Based Framework, RBF). Model RBF oparty jest na informacjach dostarczonych przez rybołówstwo oraz zgromadzonych w trakcie warsztatów z interesariuszami rybołówstwa. Dotychczas około połowa wszystkich certyfikowanych rybołówstw małoskalowych skorzystała z tego rozwiązania. Model ten jest w pełni zintegrowany z procesem oceny MSC i może być stosowany wszędzie tam, gdzie jest to potrzebne. Jednostka certyfikująca może zatem zastosować model RBF do poszczególnych wskaźników w przypadku, gdy z powodu niewystarczających danych zastosowanie standardowej metody jest niepraktyczne.

Dla wskaźników z odpowiednim dostępem do danych jednostka certyfikująca może zastosować standardową metodę oceny.

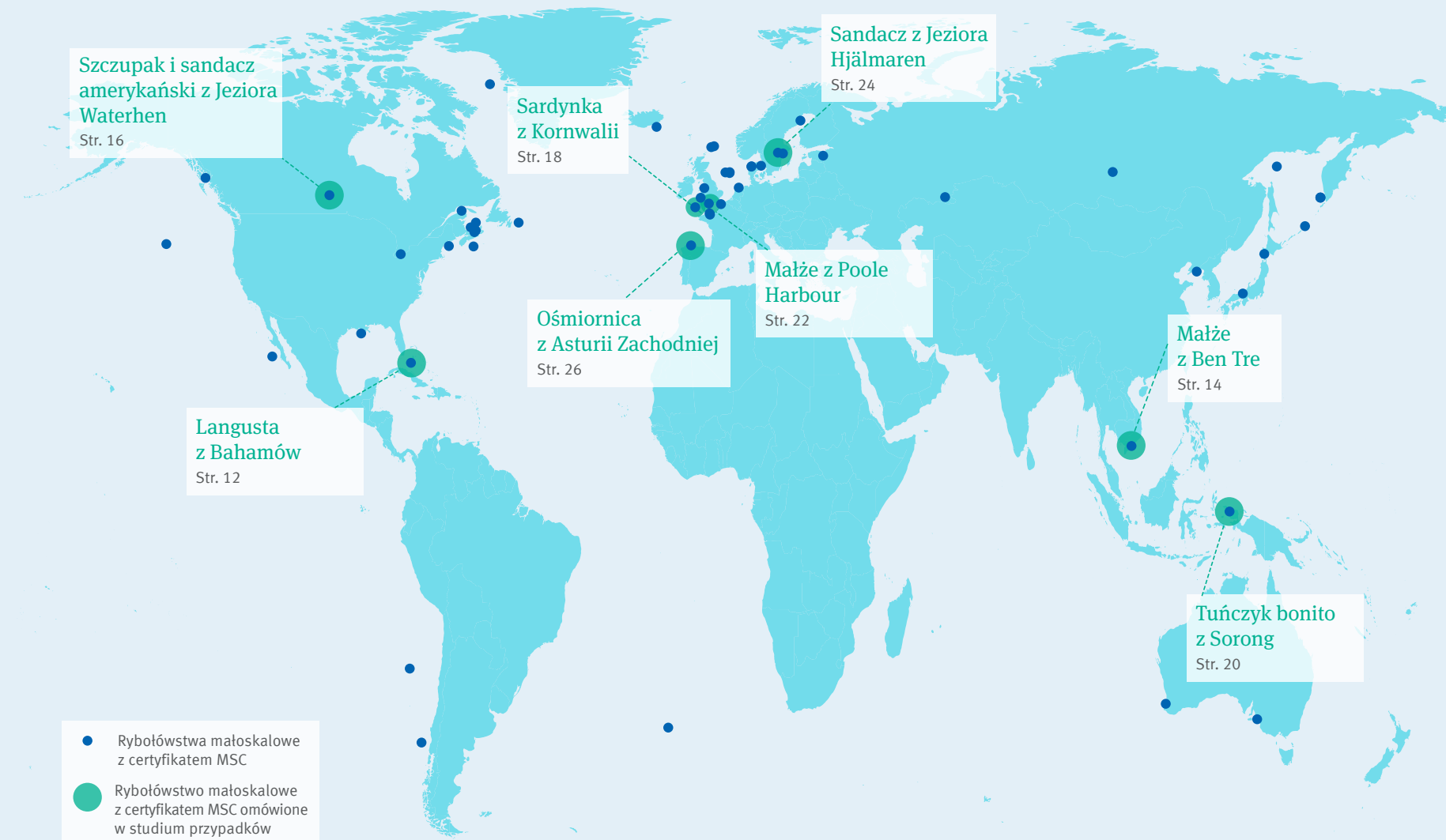
Cele Zrównoważonego Rozwoju

Rybołówstwa małoskalowe są rozpatrywane jako priorytetowe zarówno w ramach Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ, jak i wytycznych FAO (Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa) Guidelines for Securing Sustainable Small-Scale Fisheries. Państwa i organizacje traktują program certyfikacji MSC jako element działań mających na celu realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju. Wraz z rządami, rybołówstwami, detalistami, naukowcami i pozostałymi partnerami na całym świecie, MSC pracuje nad wdrożeniem wytycznych FAO dotyczących rybołówstw małoskalowych, zapewniając praktyczne narzędzia wzmacniające system zarządzania i wskaźniki mierzące postępy.

Studium przypadków

Przedstawione w niniejszym raporcie studium przypadków przybliży doświadczenia ośmiu certyfikowanych rybołówstw małoskalowych, pozwalając zrozumieć jakie korzyści niesie ze sobą certyfikacja. Rybołówstwa te prowadzą działalność na terenie siedmiu państw, na czterech kontynentach. Trzy z nich poławiają bezkręgowce. Trzy zastosowały model MSC oparty na ryzyku (model RBF). Pomimo wielu różnic, opisane rybołówstwa łączy zaangażowanie w zrównoważony rozwój oraz korzyści uzyskane w drodze do jego osiągnięcia.

Rybołówstwa małoskalowe z certyfikatem MSC

Bahamskie langusty – model partnerskiej współpracy

W 2018 r. rybołówstwo langusty karaibskiej z Bahamów jako pierwsze tego typu na Karaibach otrzymało certyfikat MSC, dając tym samym konsumentom gwarancję, że poławiane przez nich langusty pochodzą ze zrównoważonego źródła. Szacuje się, że działające na obszarze 117 tys. km² oceanu rybołówstwo generuje przychody na poziomie 80 mln USD rocznie i zapewnia miejsca pracy dla 9 tys. osób. Niektórzy rybacy stosują do połowów drewniane pułapki, większość jednak nurkuje i zbiera homary z casitas („małych domków”), które wyglądają jak niskie stoły umieszczane na dnie oceanu. Metoda ta jest niezwykle selektywna i nie wpływa negatywnie na otaczające środowisko.

W 2009 r., gdy na kluczowych rynkach eksportowych wzrosło zapotrzebowanie na ogony langust pochodzące ze zrównoważonych źródeł, rybołówstwo podjęło decyzję o przystąpieniu do certyfikacji MSC. Pierwszym ważnym krokiem w dążeniu do uzyskania certyfikatu było utworzenie Bahamas Marine Exporters Association, które wspólnie z WWF, The Nature Conservancy oraz The Bahamas Department of Marine Resources miało zaprojektować i wdrożyć kompleksowy Projekt Udoskonalania Rybołówstwa (FIP). W ciągu

dziewięciu lat trwania projektu, rybołówstwo osiągnęło poziom pozwalający na przystąpienie do pełnej oceny i otrzymanie certyfikatu.

Dzięki wysiłkom podjętym w celu uzyskania certyfikatu MSC, rybołówstwo z Bahamów osiągnęło znaczące postępy, w tym:

- Utworzenie Bahamas Spiny Lobster Working Group (BSLWG), komitetu złożonego z interesariuszy, którego zadaniem jest doradztwo w zakresie zarządzania rybołówstwem.
- Egzekwowanie corocznego sezonu ochronnego, umożliwiając langustom rozmnażanie.
- Ustanowienie minimalnych dopuszczalnych rozmiarów poławianej langusty oraz ochrona samic noszących jaja.
- Opracowanie systemów gromadzenia danych i zarządzania do monitorowania stanu stada.
- Ekspercka ocena stanu stada.
- Opracowanie zasad kontroli połowów oraz planu zarządzania rybołówstwem.

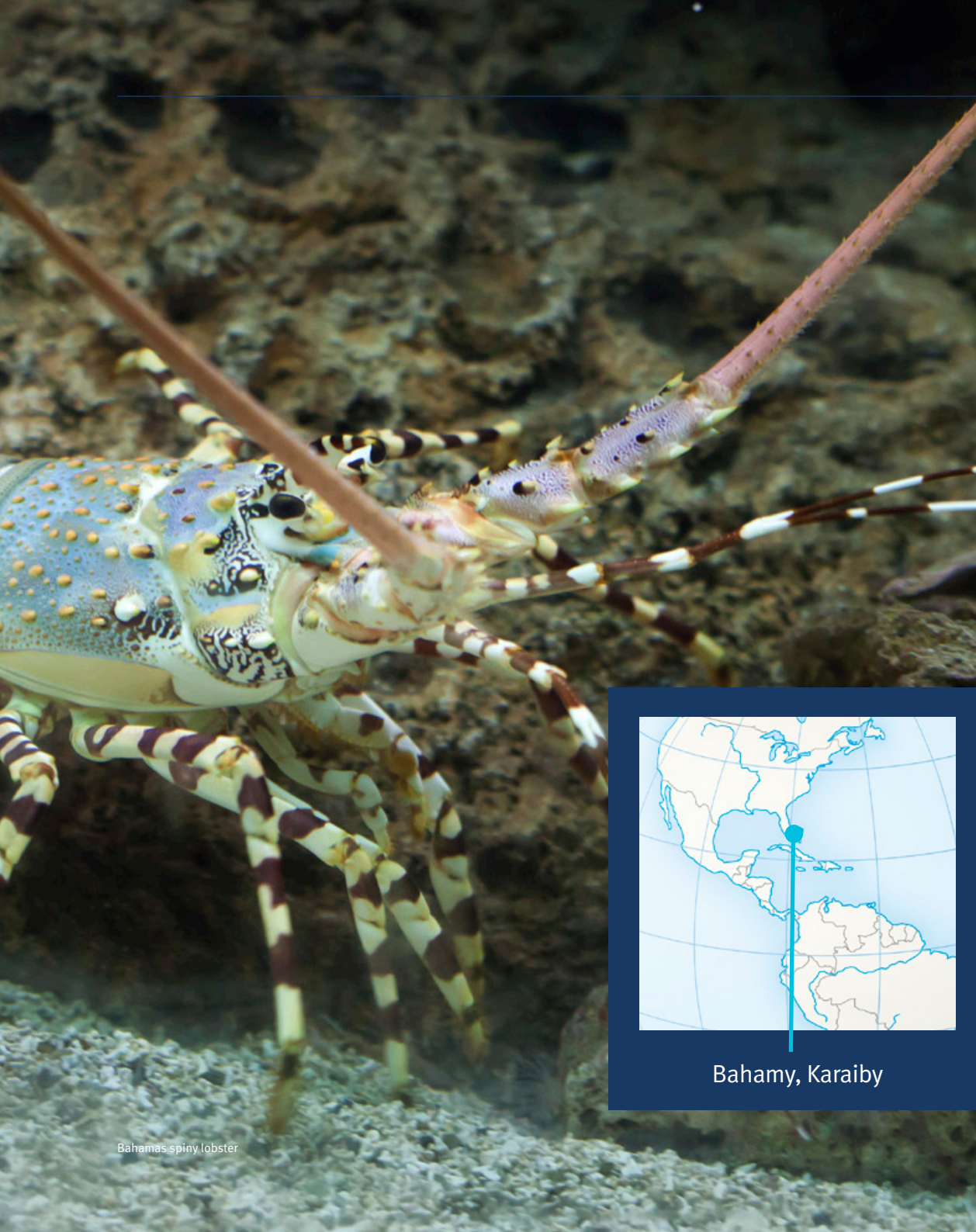
- Skuteczniejsze egzekwowanie prawa w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom (tzw. połowom NNN), prowadzonym przez zagraniczne statki na wodach terytorium Bahamów.

Droga do certyfikacji pozwoliła poszerzyć wiedzę rybaków, zwiększyć zgodność z wymogami MSC oraz zredukować połowy niewymiarowych langust, dzięki czemu rybołówstwo wzmocniło swój wizerunek i utrzymało dostęp do amerykańskich i europejskich rynków, gdzie zapotrzebowanie na langusty pochodzące ze zrównoważonych źródeł jest bardzo duże. Mimo że certyfikat został przyznany stosunkowo niedawno, umożliwił on rybołówstwu dostęp do rynku chińskiego, powodując przy tym rekordowy wzrost cen¹.

Dzięki zwiększonej świadomości na temat zrównoważonych praktyk oraz ulepszeniu systemu zarządzania, rybołówstwo z Bahamów dokonało znaczących osiągnięć. Rybacy i przetwórcy mogą utrzymać swoją pozycję największego eksportera ogonów tych skorupiaków, wiedząc, że stada langust są chronione przed przełowieniem i zubożeniem.

1. <http://www.tribune242.com/news/2019/sep/02/china-exports-drive-record-crawfish-prices/>

Bahamas spiny lobster

Gatunek

Langusta karaibska (*Panulirus argus*)

Rodzaj narzędzi połowowych

casitas, pułapki

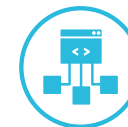
Tonaż

2 867 ton (2019 r.)

Zatrudnienie

9 tys. (szacunkowo)

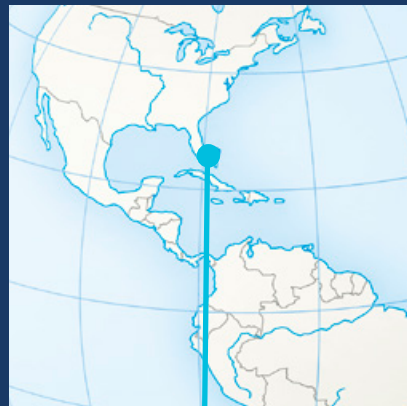
Zastosowanie modelu RBF

Nie

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Lepsza komunikacja, utrzymanie dostępu do rynku

Bahamy, Karaiby

Małże z Ben Tre – lokalne zarządzanie wyznacza kurs zrównoważonego rozwoju

W 2009 r. rybołówstwo małży z Ben Tre w południowo-wschodnim Wietnamie jako pierwsze rybołówstwo małoskalowe w regionie uzyskało certyfikat MSC.

Brak skutecznego zarządzania przez rząd centralny w latach 80. i 90. XX wieku doprowadził do przełowienia zagrażającego przyszłości rybołówstwa. Aby zażegnać kryzys, rybacy połączyli siły i stworzyli system spółdzielczy.

Spółdzielnie, pozwalające członkom społeczności wspólnie ustalać zasady i przepisy, pomogły rybołówstwu wyznaczyć nowy, bardziej zrównoważony kierunek. Obecnie odpowiedzialność za połowy małży spoczywa kolejno na każdej z 11 spółdzielni, które zmieniają się w systemie dwutygodniowym. Członkowie każdej spółdzielni mają przydzielone kwoty połowowe. Około jedna trzecia rybaków zbiera małże używając jedynie rąk i małych grabi.

Pozostali sprzedają swoje kwoty innym członkom spółdzielni dla obopólnej korzyści.

Wszystkie spółdzielnie biorą aktywny udział w zarządzaniu rybołówstwem, korzystając przy tym ze wsparcia departamentów Ben Tre People's Committee Department of Fisheries oraz Ben Tre Department of Agriculture and Rural Development.

MSC punktem odniesienia dla zrównoważonego rozwoju

W 2005 r. rząd Wietnamu podpisał protokół ustaleń z MSC, w którym zadeklarował wspólne zaangażowanie w propagowanie zrównoważonego rybołówstwa w tym kraju poprzez promowanie i umożliwianie certyfikacji³. Ben Tre było pierwszym rybołówstwem, które uzyskało certyfikat MSC dzięki tej inicjatywie.

Aby spełnić wymogi certyfikacji MSC rybacy utworzyli strefy zamknięte, w których

działalność połowowa jest zabroniona, udoskonalili system gromadzenia danych i raportowania oraz zabronili zbioru małży poniżej określonych rozmiarów.

Wybrany lokalnie „komitet ds. małży” co roku konsultuje z lokalnymi władzami strategię zarządzania rybołówstwem. Nowoodkryta motywacja skłoniła rybaków do uczestnictwa w szkoleniach z zakresu zarządzania środowiskiem.

Korzyści społeczno-gospodarcze

Certyfikacja, wsparta przez WWF USA oraz Resources Legacy Sustainable Fisheries Fund, nie tylko zwiększyła samodzielność lokalnej społeczności, ale także przyniosła korzyści ekonomiczne. Prowadzenie połowów małży na zrównoważonym poziomie uregulowało podaż rynkową, powodując przy tym wzrost cen. Na jednym z obszarów działalność połowowa została zmniejszona o 22%,

jednak całkowita wartość wyładunku wzrosła o 165%, znacząco zwiększając przychody rybołówstwa. Rybołówstwo uzyskało dostęp do nowych rynków, w szczególności europejskich, gdzie rosnący popyt na posiadające oznakowanie ekologiczne małże w całości (co wymaga minimalnego przetworzenia) przełożył się na wyższe zyski dla rybołówstwa i wyższe płace dla członków spółdzielni. To z kolei doprowadziło do wzrostu zainteresowania certyfikacją MSC rybaków z innych części Wietnamu.

Korzyści płynące z certyfikacji nie były wyłącznie finansowe. Budowa wież strażniczych oraz wprowadzenie systemu identyfikacji rybaków sprawiły, że kradzieże spadły do zera, zaś zyski zainwestowano w budowę nowej drogi dojazdowej.

³ http://wwf.panda.org/wwf_news/?uNewsID=180081

GatunekMałż wenus lirowaty (*Meretrix lyrata*)**Rodzaj narzędzi połowowych**

zbierane ręcznie

Tonaż

4 341 ton (2014 r.)

Zatrudnienie

14 943

Zastosowanie modelu RBF

Nie

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Wzmocnienie struktur lokalnych, usprawnione zarządzanie, wzrost cen, dostęp do nowych rynków, wyższe płace, nowa droga dojazdowa

Ben Tre, Wietnam

Szczupak i sandacz amerykański z Manitoby – kanadyjski skarb na nowych rynkach

Gatunek

Szczupak pospolity
(*Esox lucius*),
sandacz amerykański
(*Walleye*)
(*Sander vitreus*)

Rodzaj narzędzi połowowych

sieci stawne

Tonaż

41 ton (2018 r.)

Zatrudnienie

60 (szacunkowo)

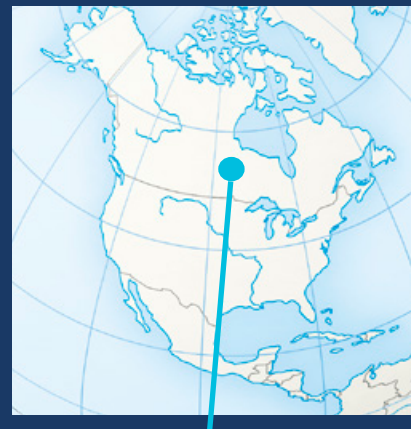
Zastosowanie modelu RBF

Tak

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Wzmocnienie
struktur lokalnych,
usprawnione
zarządzanie, dostęp
do nowych rynków,
wyższe zatrudnienie

Manitoba, Kanada

W 2014 r. rybołówstwo szczupaka pospolitego i sandacza amerykańskiego (Walley) na jeziorze Waterhen w Manitobie (Kanada) jako pierwsze rybołówstwo słodkowodne na półkuli zachodniej uzyskało certyfikat MSC.

Rybołówstwo prowadzi działalność w okresie, gdy jezioro pokryte jest lodem, czyli od listopada do marca. Rybacy połowią ryby ręcznie, używając sieci stawnych. Połowy komercyjne na jeziorze Waterhen prowadzone są od 1931 r. i stanowią ważne sezonowe źródło przychodów dla wspólnoty Pierwszych Narodów Skownan oraz Metysów z Mallard, którzy wspólnie posiadają 17 z 21 licencji handlowych na prowadzenie połowów.

Zrównoważony sposób prowadzenia połowów jest silnie zakorzeniony w tutejszej kulturze, dlatego rybołówstwo było pozytywnie nastawione do uzyskania certyfikatu MSC. W 2012 r. Stowarzyszenie Rybaków na Jeziorze Waterhen rozpoczęło współpracę z departamentem rządu Manitoba (Government of Manitoba Sustainable Development Department, Fish and Wildlife branch), by przystąpić do procesu oceny MSC i dwa lata później uzyskać certyfikat.

W międzyczasie rybołówstwo uzyskało szereg korzyści społeczno-gospodarczych, takich jak dostęp do rynku, premia cenowa czy wzmocniona współpraca pomiędzy rybakami, władzami lokalnymi oraz dystrybutorami⁴.

Wzmocniona pozycja rybaków

Współpracując z urzędnikami z Manitoba Fish and Wildlife, rybacy przyczynili się do utworzenia Planu Zarządzania Rybołówstwem oraz opracowania punktów odniesienia, według których monitorowana będzie kondycja stad ryb.

Dostęp do nowych rynków w kraju i za granicą

Sandacz amerykański jest bardziej rozpoznawalnym z dwóch certyfikowanych

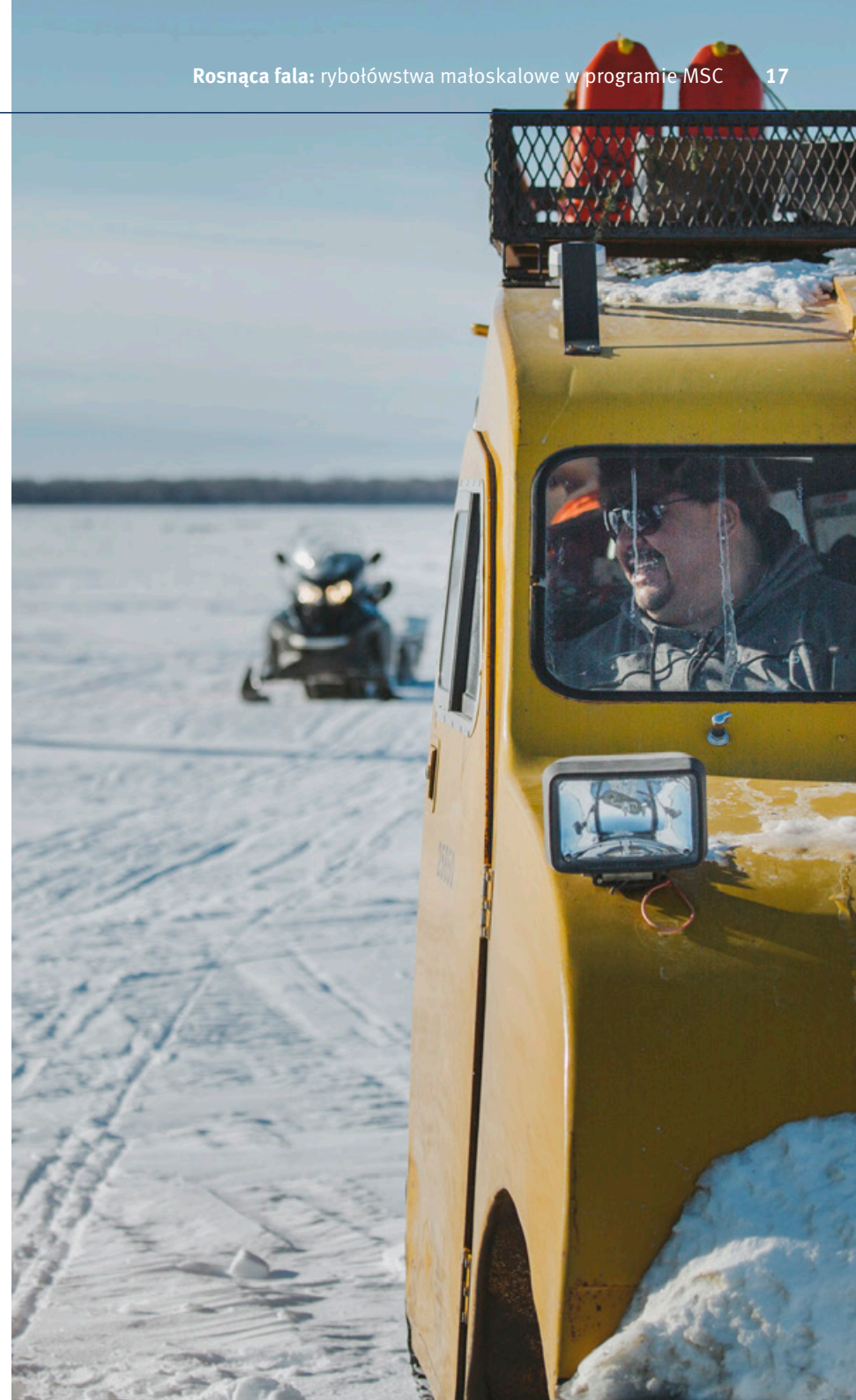
gatunków z jeziora Waterhen, a większość jego połowów trafia do amerykańskiej branży gastronomicznej, w tym ekskluzywnych restauracji. Jednak dla jednego z kanadyjskich klientów – Manitoba Liquor & Lotteries, priorytetem było pozyskanie lokalnych ryb złowionych w sposób zrównoważony. Dzięki certyfikacji sandacz amerykański podawany jest we wszystkich pięciu restauracjach Casinos of Winnipeg, jednocześnie zaspokajając popyt na rynku międzynarodowym.

Możliwości zatrudnienia

W listopadzie 2015 r. certyfikacja MSC doprowadziła do otwarcia pierwszego od dekady budynku dla rybaków w Waterhen, gdzie lokalne połowy są ważone, sortowane i sprzedawane większym dystrybutorom. Inwestycja ta pozwoliła nie tylko na oddzielanie certyfikowanych ryb od tych złowionych w pobliskich jeziorach i odpowiednie ich znakowanie, ale też stworzyła wiele miejsc pracy dla lokalnej społeczności, jednocześnie oszczędzając czas i pieniądze dzięki zmniejszeniu o połowę odległości, jaką rybacy pokonywali, aby sprzedać złowione ryby.

Ponowna certyfikacja i rozszerzenie certyfikatu

W 2018 r. rybacy z jeziora Waterhen udowodnili swoje zainteresowanie programem MSC, przystępując do ponownej oceny rybołówstwa. Ocena MSC została rozszerzona o nowych rybaków, gatunki oraz jeziora, a odbyło się to przy udziale urzędników z Manitoba Fish and Wildlife oraz wsparciu finansowym federalnego departamentu Crown-Indigenous Relations and Northern Affairs. Wraz z rosnącym popytem na ryby pochodzące ze zrównoważonych źródeł oraz umacniającymi się relacjami z władzami prowincji, rybołówstwo z jeziora Waterhen stanowi model współpracy partnerskiej między rybakami, lokalnymi autorytetami oraz władzami prowincji.

⁴Wakamatsu & Wakamatsu, 2017 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X16308260>

Sardynka z Kornwalii – połowy dla przyszłych pokoleń

Kornwalia to hrabstwo na południowym zachodzie Wielkiej Brytanii, posiadające długą, sięgającą prawie 500 lat, tradycję poławiania sardynek. Na przestrzeni wieków znaczenie rybołówstwa rosło i malało. Swoją szczyt osiągnęło w połowie XIX wieku, jednak później zainteresowanie znacząco zmalało aż do lat 90. XX wieku, kiedy to rybołówstwo przeżyło renesans. Od tego momentu wielkość połowów stale rośnie: w 1997 r. wynosiła 7 ton, a dwie dekady później zwiększyła się do prawie 4 000 ton.

Obecnie rybołówstwo składa się z piętnastu małych łodzi poławiających sardynki za pomocą okrężnic. Sezon połowowy zwykle rozpoczyna się w lipcu wraz z przybyciem sardynek na wody Kornwalii i trwa aż do stycznia. Statki wypływają z portów w Newlyn, Mevagissey oraz Plymouth na łowiska znajdujące się 6 mil morskich od lądu. Po złowieniu sardynki umieszczane są na łodzi, tak by zachować ich świeżość i jakość. Następnie sprzedawane są przetwórcom lub kupcom na targach rybnych lub bezpośrednio ze statku.

Rybołówstwo prowadzone jest przez stowarzyszenie Cornish Sardine Management Association (CSMA), partnerstwo złożone z właścicieli piętnastu statków oraz czterech lokalnych przetwórców ryb.

Członkowie wspólnie poławiają i przetwarzają prawie wszystkie sardynki łowione w tym regionie. Od czasu powstania w 2004 r. stowarzyszenie ściśle współpracuje z innymi interesariuszami, w tym Cornwall Inshore Fisheries and Conservation Authority oraz Cefas – brytyjską służbą badawczą ds. rybołówstwa.

Dzięki wsparciu brytyjskiego sprzedawcy detalicznego Marks & Spencer oraz organizacji branżowej Seafish w 2008 r. rybołówstwo przeszło próbną ocenę w ramach modelu MSC opartego na ryzyku (model RBF), wspierającego rybołówstwa z ograniczonym dostępem do danych w uzyskaniu certyfikatu MSC. Certyfikat został przyznany po raz pierwszy w 2010 r., a w 2017 r. nastąpiła ponowna certyfikacja rybołówstwa. W tym czasie nastąpiło kilka pozytywnych zmian:

- Opracowano nowe zasady postępowania, które:
 - promują bezpieczne warunki pracy;
 - ograniczają wielkość rybołówstwa do 15 statków o maksymalnej długości 15 m;
 - ustanawiają maksymalny limit tygodniowego połowu wynoszący 210 ton na statek;

- promują praktyki obsługi i przetwórstwa, które minimalizują wpływ na środowisko oraz jego zanieczyszczenie.

- Sardynki uzyskały status chronionych w Unii Europejskiej, który zapewnia, że sardynki pochodzące z Kornwalii są prawnie chronione przed ich podrabianiem.
- Wprowadzono szczegółowe dzienniki połowowe, w których rejestrowane są informacje na temat wagi każdego złowionego gatunku zatrzymanego na statku w odniesieniu do danego zaciągu, a także odrzutów, interakcji z waleniami i ptakami morskimi oraz informacje rynkowe.
- Opracowanie projektu Fisheries Science Partnership zrzeszającego rybaków i innych kluczowych interesariuszy, którego celem jest dokładniejsze zbadanie stanu stada.

Certyfikacja była szczególnie ważna, aby móc uzyskać i utrzymać dostęp do rynków brytyjskich oraz zagranicznych. Mimo że sami rybacy nadal czekają na korzyści płynące z premii cenowej związanej z prowadzeniem połowów w sposób zrównoważony, popyt na ich sardynki rośnie nie tylko w Wielkiej Brytanii i UE, ale także w miejscach tak odległych, jak Japonia i Chiny, gdzie uważane są za niezwykle przysmak.

Gatunek

Sardynka europejska (*Sardina pilchardus*)

Rodzaj narzędzi połowowych

Sieci stawne

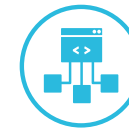
Tonaż

7 467 ton (2018 r.)

Zatrudnienie

100 (szacunkowo)

Zastosowanie modelu RBF

Tak

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Polepszone warunki pracy, lepsza komunikacja, rosnący popyt, dostęp do nowych rynków

Tuńczyk bonito z Sorong – katalizator zmian

Pod koniec 2018 r. rybołówstwo tuńczyka bonito i tuńczyka żółtopłetwego PT. Citraraja Ampat Canning (PT CRAC) jako pierwsze rybołówstwo w Indonezji i drugie w Azji Południowo-Wschodniej uzyskało certyfikat MSC.

Połowy haczykowe na wędy to stosowana od wieków technika poławiania tuńczyka, która wymaga jedynie haków pozbawionych zadziórów przymocowanych do długich drewnianych węd. Rybołówstwo PT CRAC składa się z 35 statków zatrudniających łącznie 750 lokalnych rybaków. Jest to partnerstwo między lokalną spółdzielnią rybacką oraz fabryką konserw i przetwórstwem tuńczyka w Raja Ampat, we wschodniej Indonezji.

Rosnący popyt na certyfikowanego tuńczyka na rynkach w Europie i USA skłonił rybołówstwo do przystąpienia do procesu certyfikacji. Celem certyfikacji było zarówno udowodnienie, że połowy prowadzone są w sposób zrównoważony, jak i zapewnienie długotrwałej relacji handlowych w przyszłości.

Dzięki certyfikacji wprowadzono udoskonalenia w kilku obszarach, włączając w to szkolenia dla rybaków i lepszą współpracę z interesariuszami. Przyczyniła się ona także do wzmocnienia zarządzania rybołówstwami indonezyjskimi w szerszym zakresie.

Współpraca międzynarodowa

Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa Indonezji zgodziło się współpracować z rybołówstwem, aby wprowadzić zmiany niezbędne do zrealizowania warunków certyfikacji. Udoskonalenia te będą wprowadzane przy współpracy rządu Indonezji i innych państw członkowskich Komisji ds. Rybołówstwa na Zachodnim i Środkowym Pacyfiku (WCPFC), aby promować skuteczne strategie połowowe dla tuńczyka bonito i tuńczyka żółtopłetwego.

Dostęp do szkoleń

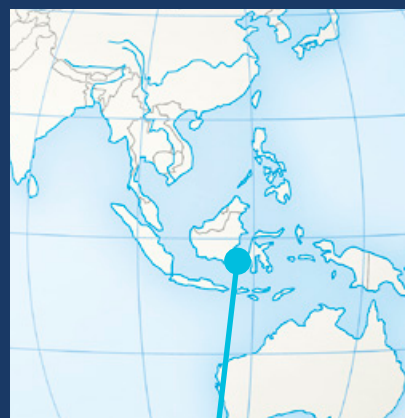
W trakcie procesu certyfikacji oraz później rybacy zostali przeszkoleni z zakresu identyfikacji gatunków tuńczyka i metod gromadzenia danych, tak aby ulepszyć procesy monitoringu na statkach.

Katalizator zmian

Aby pomóc w wypełnieniu zobowiązań wynikających z 14. Celu Zrównoważonego Rozwoju ONZ (Życie pod wodą), Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa Indonezji zaangażowało się w zwiększenie liczby zrównoważonych rybołówstw w Indonezji. Po sukcesie rybołówstwa PT CRAC, ministerstwo wyznaczyło cel przystąpienia do programu certyfikacji MSC kolejnym ośmiu rybołówstwom tuńczyka w następnym roku. Ostatnio ministerstwo podpisało także protokół ustaleń z MSC, aby promować i ułatwić certyfikację.

W związku z tym, że certyfikacja została przyznana niedawno, jest zbyt wcześnie, aby określić jej wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Pierwsze dane są obiecujące. Mimo że premie cenowe nie zostały osiągnięte, główni detaliści – w tym Sainsbury's w Wielkiej Brytanii i Migros w Szwajcarii – zobowiązali się zaopatrywać w certyfikowane produkty. Przewiduje się także zwiększenie sprzedaży oraz lokalnego zatrudnienia⁵.

⁵ <https://www.theguardian.com/environment/2019/jan/15/one-fish-at-a-time-indonesia-lands-victory-tuna-msc>

Sorong, Indonezja

Gatunek

Tuńczyk bonito
(*Katsuwonus pelamis*),
tuńczyk żółtopłetwy
(*Thunnus albacares*)

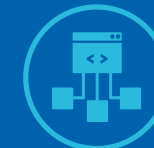
Zatrudnienie

750

Rodzaj narzędzi połowowych

Haki i wędy

Zastosowanie modelu RBF

Nie

Tonaż

3 190 ton (2016 r.)

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Lepsza komunikacja,
udoskonalony system
współpracy, dostęp
do nowych rynków

Małże filipińskie i sercówki z Poole Harbour – wspólna praca na rzecz udoskonaleń

W 2018 r. rybołówstwo z Poole Harbour jako pierwsze na świecie uzyskało jednocześnie certyfikat zgodności ze Standardem Zrównoważonego Rybołówstwa MSC oraz certyfikat Responsible Fishing Scheme (RFS) brytyjskiej organizacji Seafish.

Położona w południowej Anglii płytka naturalna zatoka Poole Harbour od setek lat jest domem dla zbieraczy małży. Połowy sercówek są prowadzone oficjalnie od połowy lat 80. XIX wieku, zaś połowy małży rozwinęły się sto lat później, kiedy wprowadzono do akwakultury małże filipińskie. Gatunek ten naturalizował się i obecnie w znaczący sposób wspiera to małe rybołówstwo: szacuje się, że jego wartość dla lokalnej gospodarki wynosi ponad 1,4 mln GBP.

Zarówno sercówki jak i małże filipińskie poławiane są przy użyciu specjalnych drag obsługiwanych z małych otwartych łodzi – jest to metoda unikalna dla Poole Harbour.

Przez większą część ostatniej dekady rybołówstwo ciężko pracowało nad wdrożeniem zrównoważonych praktyk połowowych. Ważną rolę w tym procesie odegrało Southern Inshore Fisheries and Conservation Authority, łącząc siły z rybakami oraz innymi kluczowymi interesariuszami, by wdrożyć kodeks praktyk (ang. Code of Practice) chroniących wrażliwe cechy oraz wprowadzić nowe przepisy. Rozwiązania te mają zabezpieczyć przyszłość rybołówstwa dzięki ograniczeniu

wstępu poprzez system zezwoleń, ograniczeniu nielegalnych połowów, ochronie wrażliwych obszarów, wprowadzeniu sezonu zamkniętego oraz udoskonaleniu systemu gromadzenia danych.

Obecnie 37 statków prowadzi działalność w ramach struktury zarządzania opartej na solidnych i przejrzystych mechanizmach wymiany informacji i konsultacji. Stada sercówek i małży filipińskich poławiane są w sposób zrównoważony, a znacząca część łowisk jest na stałe wyłączona z eksploatacji.

Nadal pozostaje dużo do zrobienia i aby spełnić warunki certyfikacji, rybołówstwo rozpoczęło już pracę nad optymalizacją strategii połowowych, zaś żeby lepiej zrozumieć wpływ na gatunki zagrożone lub podlegające ochronie, wprowadza formalny program monitoringu.

W związku z tym, że certyfikacja została przyznana niedawno, rynek pozostaje na wczesnym etapie rozwoju. Obecnie większość poławianych sercówek i małży filipińskich pozostaje w Wielkiej Brytanii, część eksportowana jest do Francji i Hiszpanii. Rybacy mają nadzieję, że w nadchodzących latach uzyskane dwa certyfikaty – RFS oraz MSC – maksymalnie zwiększą liczbę potencjalnych klientów wśród detalistów nastawionych na zrównoważony rozwój, wpłyną na podniesie cen oraz przyniosą korzyści dla lokalnej gospodarki.

Zatoka Poole Harbour,
Wielka Brytania

Gatunek

Sercówka jadalna (*Cerastoderma edule*), małż filipiński (*Ruditapes philippinarum*)

Rodzaj narzędzi połowowych drugi

Tonaż

288 ton (2018 r.)

Zatrudnienie

45

Zastosowanie modelu RBF

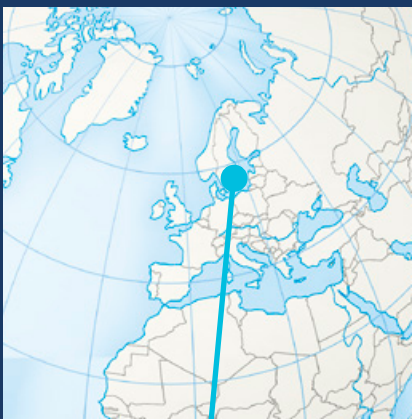
Tak

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Dotychczas brak

Sandacz z jeziora Hjälmaren – współpraca w celu poprawy zarządzania

Jezioro Hjälmaren, Szwecja

Gatunek

Sandacz (*Sander lucioperca*)

**Rodzaj narzędzi
połowowych**

sieci stawne, pułapki

Tonaż

201 ton (2016 r.)

Zatrudnienie

36

Zastosowanie modelu RBF

Nie

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Lepsza komunikacja i udoskonalony system współpracy, skrócenie łańcucha dostaw, stabilne przychody

W 2006 r. rybołówstwo sandacza z jeziora Hjälmaren zostało pierwszym rybołówstwem słodkowodnym z certyfikatem MSC.

Jezioro Hjälmaren jest czwartym co do wielkości jeziorem w Szwecji, w którym rybacy poławiają sandacza od siedemnastu pokoleń. Jezioro rozciąga się na obszarze trzech okręgów, które wspólnie biorą udział w zarządzaniu rybołówstwem przydzielając co roku licencje na prowadzenie połowów prawie 40 lokalnym rybakom.

Sandacz to ryba pelagiczna zamieszkująca rzeki i jeziora w północnej i środkowej Europie. Te niezwykle szybkie drapieżniki mogą żyć ponad 20 lat i osiągnąć ponad 20 kg wagi.

Ze względu na zróżnicowany klimat Szwecji, rybołówstwo wykorzystuje dwie różne metody połowowe, a każda z nich ma niewielki wpływ na środowisko. W czasie miesięcy zimowych, gdy jezioro jest zamrożone, rybacy umieszczają pod lodem sieci stawne. Latem, gdy lód stopnieje, połowy prowadzone są przy użyciu pułapek. Te umieszczane są maksymalnie na głębokości 5 m, aby zapobiec zbytniemu powiększeniu pęcherzy pławnych ryb, które mogłyby przez to wypłynąć na powierzchnię i zostać zjedzone przez ptaki.

Na początku XXI wieku, gdy rybacy zauważyli, że połowy stają się coraz mniejsze, podjęto natychmiastowe działania zwiększając minimalne

dopuszczalne rozmiary poławianych ryb z 40 do 45 cm, zmieniając minimalny rozmiar oczek w sieciach z 5 na 6 cm, ulepszając metody połowowe oraz wprowadzając sezon zamknięty dla ochrony stada tarłowego.

Zmiany te pomogły w odbudowie stada, a mając na koncie taki sukces, oczywistym krokiem dla rybołówstwa było przystąpienie do procesu certyfikacji MSC.

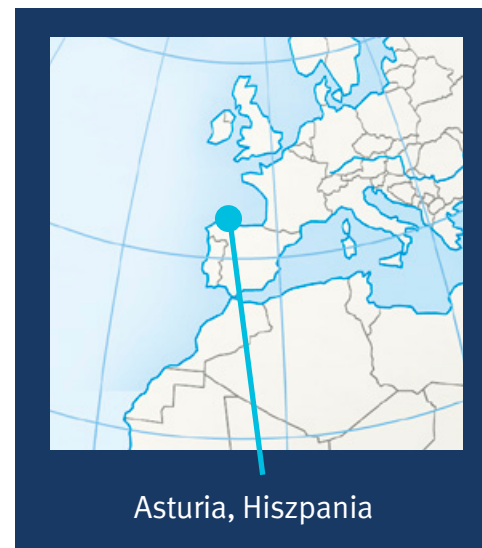
Dzięki certyfikacji wprowadzono następujące pozytywne zmiany:

- **Rozwój szeroko zakrojonej współpracy badawczej** między rybołówstwem, a naukowcami ze Sztokholmu pozwolił na opracowanie punktów odniesienia dla stada oraz wprowadzenie monitoringu osobników młodocianych, przyłowy i śmiertelności ptaków.
- **Utworzenie aukcji rybnej w Sztokholmie**, gdzie rybacy mogą sprzedawać złowione ryby. Chociaż nie każdy rybak korzysta z tego rozwiązania, jego wprowadzenie pozwoliło skrócić łańcuch dostaw i zwiększyć ceny sprzedaży.

Od czasu pierwszej certyfikacji ponad dziesięć lat temu rybołówstwo dwukrotnie przeszło proces ponownej certyfikacji. Certyfikacja umożliwiła dostęp do rynków w Niemczech, Austrii i Francji. Sukces rybołówstwa z jeziora Hjälmaren stał się pozytywnym przykładem dla innych rybołówstw, przede wszystkim rybołówstw sandacza z pobliskich jezior Mälaren i Vänern, które uzyskały certyfikat MSC w 2017 r.

Ośmiornica z Asturii Zachodniej – małe rybołówstwo robi wielkie rzeczy

Gatunek

Ośmiornica zwyczajna
(*Octopus vulgaris*)

Rodzaj narzędzi połowowych

pułapki

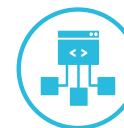
Tonaż

34 tony (2015 r.)

Zatrudnienie

78 (szacunkowo)

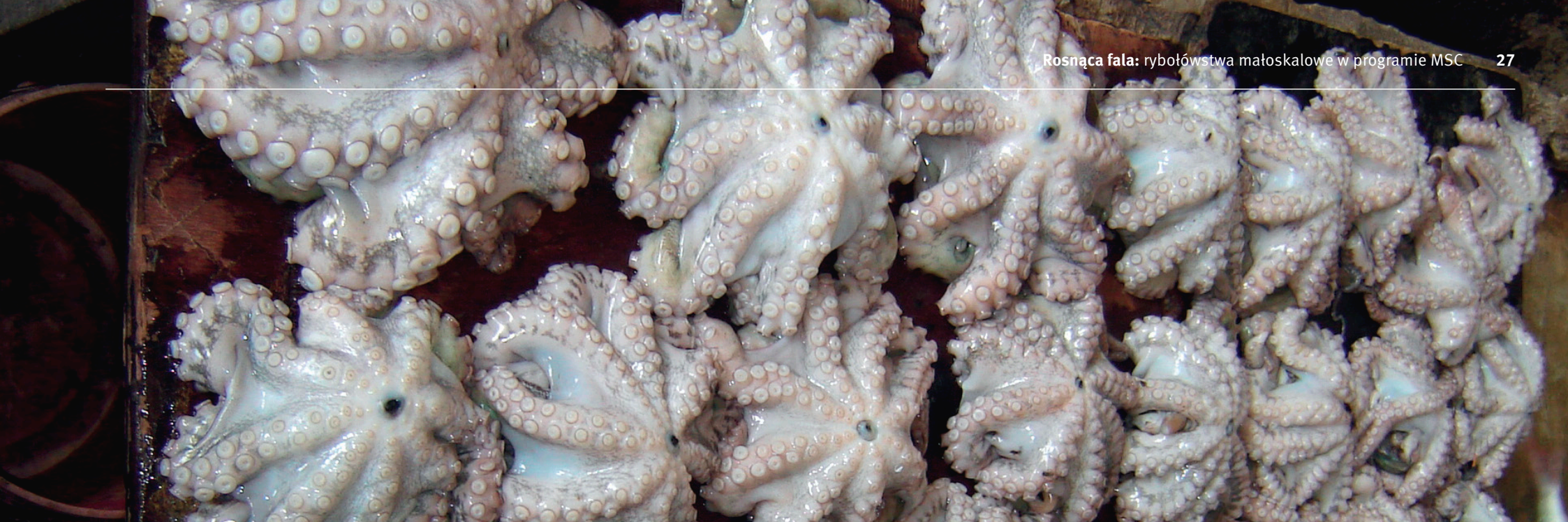
Zastosowanie modelu RBF

Tak

Korzyści ekonomiczne i społeczne

Wzmocnienie
struktur lokalnych,
dostęp do nowych
rynków, premia
cenowa

W 2016 r. rybołówstwo ośmiornicy z Asturii Zachodniej w północno-zachodniej Hiszpanii jako pierwsze rybołówstwo tego typu uzyskało certyfikat zgodności ze Standardem Zrównoważonego Rybołówstwa MSC.

Rybołówstwo małoskalowe działające w regionie Navia-Porcía składa się z 31 łodzi połowiących rocznie około 50 ton ośmiornic. Rybacy, należący do czterech stowarzyszeń, połowią ośmiornicę zwyczajną (*Octopus vulgaris*) za pomocą pułapek. Gatunek ten ma duże znaczenie społeczno-gospodarcze dla wielu nadmorskich miejscowości w regionie.

- Certyfikacja była zwieńczeniem kilku lat ciężkiej pracy stowarzyszeń oraz innych kluczowych interesariuszy, w tym regionalnego departamentu ds. rybołówstwa. W tym czasie wprowadzono szereg

pozytywnych zmian społecznych oraz gospodarczych.

- Cztery stowarzyszenia rybaccie połączyły się tworząc ARPESOS. Usprawniło to procesy decyzyjne oraz wzmocniło pozycję rybaków na poziomie lokalnym, dając im możliwość udziału w szerszym zarządzaniu rybołówstwami. Zalecenia ARPESOS, by ulepszyć proces wyznaczania celów dla rybołówstwa, zostały niedawno włączone do regionalnego ustawodawstwa.
- Działając jako ARPESOS, rybacy dokonali reorganizacji procesu aukcyjnego, zyskując większą kontrolę przy pierwszej sprzedaży, co zaowocowało uzyskaniem lepszych cen, długoterminowych kontraktów oraz dostępu do nowych rynków. Gromadzenie danych,

uzyskanych dzięki spełnieniu warunków udoskonalenia rybołówstwa, uwiaryściło uchybienia w egzekwowaniu przepisów w regionie. Władze regionalne postanowiły zwiększyć możliwości egzekwowania prawa, dokonując zakupu nowego statku patrolowego oraz testując drony monitorujące.

- Certyfikat umożliwił rybołówstwu dostęp do nowych rynków w USA i Europie oraz osiągnięcie znacznej premii cenowej w stosunku do rybaków, którzy nie posiadają certyfikatu.
- Certyfikacja zmobilizowała regionalne władze do uruchomienia funduszy mających ułatwić opracowanie zasad kontroli połowów (ang. Harvest Control Rules, HCR) przez naukowców z Uniwersytetu w Oviedo, co stanowi warunek ponownej certyfikacji.

Proces certyfikacji nie odbył się bez przeszkód. Krótki czas życia ośmiornic utrudnia ocenę kondycji populacji przy zastosowaniu konwencjonalnych narzędzi oceny stada. Pierwsza certyfikacja została ufundowana przez Europejski Fundusz Morski i Rybacki (ang. European Maritime and Fisheries Fund), jednak koszty corocznych audytów oraz ponownych certyfikacji w przyszłości mogą stanowić wyzwanie dla tego stosunkowo niewielkiego rybołówstwa. Certyfikat MSC jest uznaniem zaangażowania regionu w zrównoważoną przyszłość.

Rosnący zasięg

Certyfikacja jest skutecznym narzędziem dla zapewnienia zrównoważonego korzystania z zasobów ryb i owoców morza w kontekście działań małoskalowych. Niniejszy raport pokazuje jak ponad 20-letnie zaangażowanie MSC w działalność rybołówstw małoskalowych zapewniło poprawę kondycji środowiska poprzez zwiększenie poziomu zasobów oraz zmniejszenie oddziaływania na ekosystem, jak i szereg korzyści społecznych i gospodarczych.

W 2019 r. certyfikat MSC posiadało ponad sześćdziesiąt rybołówstw małoskalowych, zatrudniających ponad 80 tys. osób na całym świecie. Osiem przedstawionych tu rybołówstw zapewnia źródła utrzymania dla blisko 25 tys. osób, a ich łączne połowy wynoszą ponad 18 tys. ton rocznie.

Doświadczenie rybołówstw uczestniczących w programie MSC pokazuje, że certyfikacja otwiera dostęp do nowych rynków i zapewnia premię cenową. Doskonałym przykładem jest rybołówstwo ośmiornicy z Asturii Zachodniej (str. 26), gdzie certyfikacja umożliwiła rybakom wejście na nowe rynki w USA i Europie, zaś rybołówstwo małży

Ben Tre w Wietnamie (str. 14) po otrzymaniu certyfikatu MSC zwiększyło wielkość połowów o 165%. Dla rybołówstw, które dopiero niedawno uzyskały certyfikat, w tym rybołówstwa langusty na Bahamach (str. 12), rybołówstwa małży z Poole Harbour (str. 22) i rybołówstwa tuńczyka bonito w Sorong (str. 20) jest za wcześnie, aby określić zakres zmian społeczno-gospodarczych, jednak korzyści dla środowiska są widoczne już teraz.

Nasz raport pokazuje ogromną różnorodność praktyk i warunków, w jakich funkcjonują rybołówstwa małoskalowe, utrzymujące setki tysięcy ludzi na całym świecie. Wprowadzanie zrównoważonych praktyk połowowych wymaga elastycznego podejścia i zrozumienia różnic dotyczących stosowanych narzędzi połowowych, gatunków docelowych, procesów i rynków. Pomimo tych różnic, obserwujemy wspólne zobowiązanie wobec przyszłych pokoleń oraz zrozumienie, że można to osiągnąć przez współpracę i partnerstwo.

Na drodze do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju duża część rybołówstw tworzy lub wzmacnia swoje komitety, rady i stowarzyszenia złożone z wielu

interesariuszy, dotyczy to m.in. rybołówstw na Bahamach (str. 12), w Wietnamie (str. 14), Kanadzie (str. 16) oraz Hiszpanii (str. 26). Niektóre z rybołówstw współpracują z naukowcami lub przetwórcami nad zapewnieniem bardziej zrównoważonych wyników, lepszej jakości danych oraz udoskonaleniem procesów decyzyjnych, co pokazuje przykłady z Wielkiej Brytanii (str. 18), Indonezji (str. 20) i Szwecji (str. 24).

Na całym świecie rybołówstwa małoskalowe pełnią istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego oraz źródeł utrzymania dla setek milionów ludzi. Stąd kluczowe jest zagwarantowanie, że są one odpowiednio zarządzane i działają w sposób zrównoważony.

Rybołówstwa przedstawione w niniejszym raporcie to tylko niewielka część spośród tych, które uzyskały certyfikat MSC. Stanowią one przykład fali zmian, dzięki której możemy zobaczyć bardziej zrównoważoną przyszłość, do której kluczem jest współpraca. Wyznaczają także kierunek dla innych rybołówstw w sektorze.

MSC jest zaangażowane we wzmacnianie współpracy z rybołówstwami małoskalowymi, wspierając je na drodze do zrównoważonego rozwoju. Zdajemy sobie sprawę z licznych wyzwań, z jakimi mierzą się rybołówstwa, w szczególności te na Globalnym Południu, z których wiele nie posiada dostępu do danych czy odpowiednich systemów zarządzania potrzebnych do spełnienia rygorystycznych kryteriów standardu MSC, bądź też nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów oceny.

Obecnie tylko niewielka część rybołówstw małoskalowych na świecie posiada certyfikat MSC, jednak wierzymy, że dzięki wyłożonej pracy możemy zmienić tę sytuację. Naszym celem jest znaczne zwiększenie liczby rybołówstw, które czerpią korzyści z zaangażowania w program MSC.

Aby stało się to rzeczywistością, nieustannie wzmacniamy i udoskonalamy nasze narzędzia i programy wsparcia, jakie oferujemy rybołówstwom w ramach programu Pathway to Sustainability.

Ponadto pracujemy nad nowym podejściem do oceny rybołówstw połowiących różne gatunki oraz opracowaniem nowych metod dla rybołówstw z ograniczonym dostępem do danych.

Nie mamy czasu do stracenia. W związku ze stale pogłębiającymi się problemami, które zagrażają ekosystemom morskim, musimy zintensyfikować nasze działania zapewniając, że wszystkie rybołówstwa małoskalowe będą działały w sposób zrównoważony.

MSC nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać problemu przetworzenia. Aby zrealizować naszą wizję oceanów tętniących życiem, pełnych ryb i owoców morza dla nas i dla przyszłych pokoleń, potrzebujemy pilnych, zakrojonych na dużą skalę działań ze strony całego przemysłu rybnego. Współpraca oraz komunikacja są kluczowe dla tego przedsięwzięcia. Możemy sprawić, że wszystkie rybołówstwa małoskalowe na świecie podążą drogą zrównoważonego rozwoju, ale tylko wtedy, gdy będziemy działać razem.

**MSC Global Headquarters
and Regional Office
Europe, Middle East and Africa**

Marine House
1 Snow Hill
London EC1A 2DH

Wielka Brytania

info@msc.org

Tel + 44 (0) 20 7246 8900

Fax + 44 (0) 20 7246 8901

Registered Charity number: 1066806

Registered Company number: 3322023

**MSC Regional Office
Americas**

1255 23rd Street NW
Suite 27
Washington, DC 20037
USA

americasinfo@msc.org

Tel +1 202 793 3283

Non profit status: 501 (C) (3)

Employer Identification number: 91-2018427

**MSC Regional Office
Asia Pacific**

6/202 Nicholson Parade
Cronulla
NSW 2230
Australia

apinfo@msc.org

Tel +61 (0)2 9527 6883

Non profit status: Registered with ACNC

Registered Company number:

ABN 69 517 984 605, ACN: 102 397 839

Pozostale biura MSC:

ANTWERPIA Belgia

BERLIN Niemcy, Szwajcaria i Austria

HAGA Holandia i Luksemburg

HELSINKI Finlandia

KAPSTAD Afryka Południowa

KOPENHAGA Dania

LIMA Peru

MADRYT Hiszpania i Portugalia

MEDIOLAN Włochy

PARYŻ Francja

PEKIN Chiny Kontynentalne i Hong Kong

PUSAN Korea Południowa

REJKIAVIK Islandia

SANTIAGO Chile

SEATTLE USA

SINGAPUR Azja Południowo-Wschodnia

SZTOKHOLM Kraje skandynawskie i Morza Bałtyckiego

TOKIO Japonia

TORONTO Kanada

WARSZAWA Polska

MSC posiada także przedstawicielstwa w:

BOGOR Jawa Zachodnia Indonezja

DAKAR Senegal

KERALA Indie

MEKSYK Meksyk

MONTEVIDEO Urugwaj

MOSKWA Rosja

Kontakt:

MSC Polska

ul. Rakowiecka 34/24

02-532 Warszawa

polska@msc.org

www.msc.org/pl

/MSCPolska

/MSCPolska

© Marine Stewardship Council 2019

Opracowanie polskiej wersji:
Anna Dębicka, Joanna Ornoch,
Marta Potocka, Agnieszka Sawicka

Sierpień 2020

Projekt raportu: Seedly Science
Opracowanie graficzne wersji polskiej:
Konrad Grajner